

Модуль 1. Філософія: сутність та історія

1. Що означає поняття «філософія»?

- а) «любомудріє»
- б) «любов до мудрості»**
- в) «наука про мудрість»
- г) «мудролюбіє»

2. В якому столітті виникає філософія?

- а) VII – V ст.ст. до н.е.**
- б) I тисячоліття до н.е.
- в) з появою homo sapiens
- г) з першими філософами

3. Предметом філософії виступає

- а) людина і світ**
- б) природа і мислення
- в) знання про людину
- г) немає правильної відповіді

4. Хто вперше вводить термін «філософія» в науковий обіг?

- а) Піфагор**
- б) Сковорода
- в) Сократ
- г) античний філософ

5. В чому полягає гуманістичний характер філософії?

- а) в центрі філософування людина і світ
- б) в центрі філософування людина**
- в) в центрі філософія кожної людини
- г) в центрі філософія для людини

6. До основних філософських дисциплін відноситься:

- а) біоетика, естетика, астрономія
- б) онтологія, гносеологія, антропологія**
- в) людина, світ, цінності
- г) немає основних

7. До філософських наук належать:

- а) історіософія, етика, глобалістика
- б) історіософія, нумерологія, естетика
- в) етика, естетика, праксеологія**
- г) езотеріка

8. Яке із перерахованих питань є філософським?

- а) «Чи можна створити вічний двигун?»
- б) «Який шлях запобігання ядерної війни?»
- в) «Що таке істина?»**
- г) «У чому сутність гравітації?»

9. Хто вперше сформулював основне питання філософії?

- а) Арістотель
- б) Людвіг ван Фейєрбах
- в) Фрідріх Енгельс**
- г) філософ

10. Заперечують можливість пізнання світу:

- а) матеріалісти;
- б) агностики;**
- в) екзистенціалісти;
- г) позитивісти

11. Онтологія – це:

- а) Вчення про загальну зумовленість явищ;
- б) Вчення про природу науки;
- в) Вчення про буття, про його фундаментальні принципи;**
- г) Вчення про правильні форми мислення.

12. Філософське вчення про сутність світу:

- а) аксіологія
- б) праксіологія
- в) онтологія**
- г) гносеологія

13. Основні філософські напрями щодо первинності буття:

- а) метафізика і матеріалізм
- б) гностицизм і матеріалізм
- в) ідеалізм і матеріалізм**
- г) монізм, дуалізм і плюралізм

14. Концепції розвитку:

- а) метафізика і синергетика
- б) циклічна теорія і метафізика
- в) метафізична і діалектична**
- г) лінійна і циклічна

15. Концепції пізнання світу:

- а) сенсуалізм, раціоналізм**
- б) гностицизм, агностицизм
- в) гностицизм, скептицизм
- г) сенсуалізм, гностицизм

16. Рівні функціонування світогляду:

- а) практично-життєвий і теоретичний**
- б) науковий і ненауковий
- в) науковий і повсякденний
- г) філософський і повсякденний

17. Три історичні типи світогляду:

- а) міфологія, релігія, філософія**
- б) міфологія, релігія, наука

- в) світосприйняття, світовідчуття, світорозуміння
- г) теоретичний, практичний, життєвий

18. Особливості філософського світогляду

- а) теоретичність, раціоналізм**
- б) універсальність, гуманізм
- в) критичність, загальність
- г) філософічність

19. Світогляд – це:

- а) сукупність знань, які має людина;
- б) сукупність знань, уявлень, оцінок, переконань,**
- в) віддзеркалення людською свідомістю того
- г) система поглядів зрілої особистості.

20. Розділ філософії що вивчає діяльність людини:

- а) гносеологія
- б) праксеологія**
- в) нумерологія
- г) аксіологія

21. Що спільного між наукою і філософією?

- а) теоретичність, отримання нового знання**
- б) цінність, об'єктивність
- в) доказовість, інтелектуальність, правдивість
- г) коло проблематики

22. До основних функцій філософії відносяться:

- а) методологічна, пізнавальна, світоглядна**
- б) пізнавальна, логічна, виховна
- в) критична, світоглядна, адаптивна
- г) немає основних

23. Яка функція філософії допомагає людині знайти і обґрунтувати свої життєві орієнтири?

- а) життєва
- б) світоглядна**
- в) орієнтаційна
- г) критична

24. Основне питання філософії це:

- а) питання відношення мислення до буття, духу до природи**
- б) питання відношення одиничного до загального
- в) питання відношення первинності природи і небуття
- г) питання межі існування світу

25. Проблема «Схід-Захід» є...

- а) історичною
- б) культурною
- в) світоглядною**
- г) безпідставною

26. Особливості західного типу цивілізації:

- а) активізм, прогресизм, традиціоналізм
- б) прогресизм, індивідуалізм, раціоналізм
- в) раціоналізм, науковість, теоретичність**
- г) прогресизм

27. Особливості східного типу цивілізації:

- а) духовність, традиціоналізм, релігійність**
- б) аналітичність, прогресизм, технократизм
- в) традиціоналізм, синкретизм, духовність
- г) консерватизм

28. Особливість культури Стародавньої Індії...

- а) релігійність**
- б) духовність
- в) міфологічність
- г) соціальність

29. Першоосновою світу у вченні санх'я є:

- а) матерія
- б) пуруша і пракріті**
- в) ефір, вогонь, вода, земля
- г) духовне і матеріальне

30. Основою буття в системах ньяя і вайшешика є...

- а) матерія
- б) ану – дрібні частинки**
- в) ніщо
- г) пуруша і пракріті

31. Слово «йога» означає...

- а) «енергія розуму»
- б) «погляд в себе»
- в) «з'єднання»**
- г) «уособлення»

32. До якої філософської системи відноситься буддизм?

- а) астіка
- б) ортодоксальної
- в) неортодоксальної**
- г) східної

33. Метою людського життя в буддизмі є...

- а) ненашкодити живому
- б) позбавлення страждань**
- в) досягнення нірвани
- г) позбавлення бажань

34. Основою філософії буддизму є вчення про:

- а) нірвану
- б) 4 благородні істини**

- в) 8-ми ступеневий шлях спасіння
- г) життя Будди

35. «Сансара» в давньоіндійському вченні означає:

- а) ланцюг життєвих подій
- б) цикл народжень і смерті**
- в) коловорот страждань
- г) стан незворушності

36. Слово «Упанішади» в перекладі означає...

- а) «у пані Шади» (у володарки Мудрості)
- б) «сидіти поруч вчителя»**
- в) «філософські бесіди»
- г) «таємні тексти»

37. «Карма» – це...

- а) принцип відплати і нагородження
- б) закон діяльності
- в) закон причинності, наслідкового зв'язку**
- г) закон покарання

«Мокша» в давньоіндійському вченні це:

- а) найвищий рівень моральної досконалості**
- б) найвищий рівень самообмеження
- в) найвищий рівень благ
- г) найвищий рівень відплати

38. Літературною пам'яткою буддизму є...

- а) Сутта-пітака (вислови Будди)
- б) І-цзин (Книга перемін)
- в) Трипітака (Три кошики)**
- г) Веди

39. Буддизм ввів у якості основного поняття своєї філософії:

- а) надію;
- б) любов;
- в) бажання;
- г) страждання.**

40. Нірвана – це...

- а) «згасання пристрастей і страждань»
- б) «стан блаженства і спокою»**
- в) «позбавлення життя»
- г) «стан відсутності бажань»

41. Східна індійська філософія осмислює взаємовідношення «людини і світ» як:

- а) «пристосування досвіту»
- б) «втеча від світу»**
- в) «радість від світу»
- г) «користь від світу»

42. Основою світу в китайській філософії (за книгою «І- Цзин») є...

- а) інь та янь**
- б) вогонь, вода, земля, дерево, повітря
- в) дао
- г) небо

43. Правило людяності у конфуціанстві полягає у вислові...

- а) «Чого не бажаєш собі, не бажай іншим»**
- б) «Благородна людина думає про обов'язок, а низька про користь»
- в) «Люби ближнього, а ворога не жалій» («Слабкі перемагають сильних»)
- г) «Вихована людина вимоглива до себе, низька людина вимоглива до інших»

44. Філософія конфуціанства орієнтована на:

- а) питання людини
- б) соціальне питання**
- в) економічне питання
- г) дипломатичне питання

45. Засновником конфуціанства вважається...

- а) Кун Фу-цзи**
- б) Кунг Фу
- в) Кну Фу-цзи
- г) китаєць

46. Якому принципу відповідає китайське правило: «Не роби іншим того, чого не бажаєш собі»

- а) принципу «золотої середини»
- б) принципу гуманності**
- в) принципу користі
- г) принципу релігійності

47. Засновником даосизму вважається...

- а) Лао-цзи**
- б) Дао-цзи
- в) Мао Цзе-дун
- г) китаєць

48. Основна праця даосизму...

- а) Дао-де-цзин**
- б) І-цзин
- в) Лунь-юй
- г) Дао

48. Основний принцип даосизму:

- а) принцип недіяння**
- б) принцип невтручання
- в) принцип лінощів
- г) принцип бездіяльності

50. До духовних джерел Ранньої Античної філософії відносимо:

- а) єгипетська міфологія та наука;
- б) язичницька релігія;

в) твори Гомера “Одіссея”, “Іліада”;

г) міфи стародавньої Греції.

51. Проблематикою раннього періоду Античної філософії є:

а) космогонізм;

б) космологізм;

в) антропоцентризм;

г) натуралізм.

52. Натурфілософія це –

а) філософія природи сутності;

б) філософія природи;

в) натуральна філософія;

г) вчення про світ;

53. Антична філософія у своєму розвитку проходить:

а) один період;

б) два періоди;

в) три періоди;

г) чотири періоди;

54. Такі філософські терміни як “філософія”, “космос”, “гармонія” були запроваджені:

а) Архімедом;

б) Арістотелем;

в) Піфагором;

г) Гераклітом.

55. Першоначалом усього сущого у античній філософії отримало назву:

а) атман

б) архе

в) атом

г) айперон

56. До школи раннього періоду Античної філософії відноситься:

а) Мілетська, іонійська;

б) Грецька, римська;

в) Мілетська, еліатська;

г) Піфагорійці, софісти;

57. Кому належить вислів: “Все із води і все переходить у воду”.

а) Емпедоклу;

б) Анаксагору;

в) Фалесу;

г) Парменіду

58. Що є першоосновою світу для Анаксимена?

а) вода;

б) вогонь;

в) повітря;

г) апейрос.

59.Що таке «логос» за Гераклітом?

- а) **закон;**
- б) слово;
- в) вогонь;
- г) наука.

60. Хто з філософів першоосновою всього суцього вважає вогонь;

- а) Фалес;
- б) Анаксагор;
- в) **Геракліт;**
- г) Парменід

61.Засновником стихійної діалектики вважається:

- а) **Геракліт;**
- б) Анаксимандр;
- в) Діоген;
- г) Сократ;

62.Хто започатковує ідеалістичну лінію в Античній філософії;

- а) **Піфагор;**
- б) Геракліт;
- в) Платон;
- г) Платін

63.Кому з філософів належить вислів: “В одну і ту ж річку неможливо вступити двічі”?

- а) Арістотелю;
- б) **Геракліту;**
- в) Платону;
- г) Платіну

64.Хто з філософів уявляє світ як єдність геометричних комбінацій?

- а) Піррон;
- б) Парменід;
- в) **Піфагор;**
- г) Демокріт;

65.Кому належить вислів “Числу всі речі подібні”?

- а) математику;
- б) Ксенофану;
- в) Парменіду;
- г) **Піфагору;**

66.Піфагор та його послідовники шукали першопричинні основи буття у:

- а) речовинній основі світобудови
- б) деяких ідеальних сутностях
- в) **у числах та їх комбінаціях**
- г) у незмінному розумовому принципі

67.Хто з філософівказав:"Все виникає через протилежності і все тече подібно річці»

- а) Гомер;
- б) Гесіод;

в) Геракліт;

г) Гельвецій

68. До елеатської школи відносяться:

а) Емпедокл, Парменід; Ксенофонт

б) Протагор, Сократ, Анаксагор

в) Анаксагор, Анаксімен, Анаксімандр

г) Зенон, Піррон, Епікур.

69. Які сили упорядковують світ за Емпедоклом?

а) життя і смерть;

б) любов і ненависть;

в) мудрість і байдужість;

г) тільки любов

70. Атоми Левкіппа і Демокріта мають такі властивості:

а) кількісні;

б) просторові;

в) якісні;

г) без форми.

71. Хто з філософів започаткував атомістичне трактування буття?

а) Демократ;

б) Демокріт;

в) Епікур;

г) Атоміст;

72. Темне пізнання за Демокрітом – це...

а) пізнання з допомогою відчуттів;

б) з допомогою розуму;

в) з допомогою атомів;

г) з допомогою душі;

73. Вислів “Я мислю, отже я існую” належить: **Декарт**

а) Піфагору;

б) Зенону;

в) Парацельсу;

г) Пармініду.

74. Основною проблематикою класичного періоду античної філософії є:

а) антропологічна

б) онтологічна

в) етична

г) екзистенціальна

75. Вперше ставить проблему людини як моральної істоти:

а) Протагор;

б) Платон;

в) Сократ;

г) Зенон;

76.Вислів: “Я знаю лише те, що я нічого не знаю” належить:

- а) Протагору;
- б) Сенеки;
- в) Сократу;**
- г) Зенон;

77.Хто із названих філософів належить до школи софістів?

- а) Епікур;
- б) Піррон;
- в) Протагор;**
- г) можливо Сократ

78.Хто з філософів античності висловив ідею про відносність істини?

- а) Геракліт;
- б) Сократ;
- в) Парменід;
- г) Протагор;**

79. Софісти визнають:

- а) абсолютну істину
- б) одну думку
- в) сумнів щодо істини
- г) декілька істин**

80.Софіст означає

- а) скептик
- б) демократ
- в) вчитель
- г) мудрець**

81. Методом пошуку істини за Сократом є...

- а) споглядання
- б) монолог
- в) розмірковування
- г) діалог**

82.Сократ основну увагу у своїх міркуваннях приділяв:

- а) космосу та законам його розвитку;
- б) політичному устрою держави;
- в) атомістичній теорії;
- г) людині та внутрішнім чинникам її дій.**

83.Хто стверджував, що справжнє знання є основою правильних моральних вчинків?

- а) І.Кант
- б) Сенека
- в) Демокріт
- г) Сократ**

84.Відповідно до вчення Сократа злі вчинки, – це результат:

- а) свідомого прагнення до волі й зла
- б) впливу оточення

- в) зіпсованості людської природи
- г) **незнання.**

85. Хто з філософів античності зв'язав моральність із знаннями та створив концепцію етичного раціоналізму:

- а) Платон;
- б) Фрейд;
- в) Піфагора;
- г) **Сократ;**

86. Евдемонізм - поняття що означає:

- а) найвище щастя життя - благо
- б) життя - це найвище щастя
- в) уникнення страждань справжнє щастя
- г) **метою життя є щастя**

87. Платон і його філософська система належала до...

- а) матеріалістичного напрямку
- б) **об'єктивного ідеалізму**
- в) ідеалізму
- г) суб'єктивного ідеалізму.

88. Вислів: "Людина – це суспільна істота" належить:

- а) Платону
- б) Сократу
- в) Епікуру
- г) **Аристотелю**

89. Що розумів Платон під "істинним буттям":

- а) світ чуттєвих речей;
- б) матерію;
- в) **світ ідей;**
- г) найвище благо;

90. Поняття «анамнезис» у Платона означає:

- а) **принцип пізнання, який полягає у пригадуванні;**
- б) принцип діяльності, який полягає у доброчесності;
- в) принцип діяльності, який полягає у спогляданні;
- г) принцип недіяння.

91. Думка про те, що душа до народження людини перебуває у світі ідей, тому в процесі пізнання вона здатна пригадувати їх, належить:

- а) Діогену;
- б) Сократу;
- в) **Платону;**
- г) Демокріту.

92. Аристотель критикує Платона за те, що...

- а) речі існують самі по собі
- б) **речі існують окремо від ідей**
- в) речі і ідеї існують разом

г) ідеї є вищими за речі

93. За Аристотелем усяка річ складається з

- а) ідей і понять
- б) форми і змісту
- в) матерії і думки
- г) **матерії і форми**

94. Філософія Аристотеля спрямована:

- а) до визначеності основного філософського запитання
- б) **до наукової визначеності, логічності, стрункості**
- в) до формулювання філософії життя
- г) до заперечення небуття

95. Вислів: “Філософ повинен володіти пізнанням начал і причин сутності” належить:

- а) **Аристотелю;**
- б) Плотіну;
- в) Анаксагору
- г) Сократу

96. Атараксія це:

- а) знання набуте в досвіді
- б) вродженні психічні стани
- в) **стан спокою і незворушності**
- г) стан визначеності речей

97. Аристотель до правильної форми держави відносить:

- а) тиранію і аристократію;
- б) монархію і демократію;
- в) **демократію і олигархії;**
- г) монархію і аристократію;

98. За Аристотелем умовою щастя є:

- а) матеріальне забезпечення
- б) практична діяльність
- в) духовна діяльність
- г) **моральне і інтелектуальне вдосконалення**
- д) пасивне споглядання

99. До третього періоду античної філософії відносяться...

- а) грецька і римська філософія
- б) **елліністична і римська філософія**
- в) грецька і італійська філософія
- г) олександрійська, римська, грецька філософії

100. До ідеалістичного вчення належить школа...

- а) **неоплатонізму**
- б) скептицизму
- в) стоїцизму
- г) епікуреїзму

101.Проблематикою елліністично-римської філософії стало ...

- а) проблема людської діяльності
- б) проблема власного щастя**
- в) проблема загальнолюдського щастя
- г) проблема пошуку політичних компромісів

102.Епікур в своїх філософських поглядах запозичує вчення:

- а) Ксенофана
- б) Платона
- в) Арістотеля
- г) Демокріта**

103.Засновником епікуреїзму був...

- а) Епікур**
- б) Сократ
- в) Піррон
- г) грек

104.Що заважає людині бути щасливою за Епікуром:

- а) розпач
- б) нереалізованість
- в) страхи**
- г) відсутність порятунку

105.Атоми Епікура наділені...

- а) якісними властивостями
- б) кількісними властивостями
- в) здатністю рухатися
- г) здатністю змінювати траєкторію руху**

106.Епікуреїцям було властиве:

- а) атараксія
- б) гедонізм**
- в) релігійність
- г) аскетизм

107.Епікурійці заклали основи гедоністичного напрямку який означає:

- а) насолода як вище благо і щастя**
- б) страждання як спосіб очищення і задоволення
- в) незворушність і спокій у житті
- г) відсутність будь-яких проблем і страждань

108.Засновником стоїцизму вважається ..

- а) стоїк
- б) Піррон
- в) Зенон**
- г) Епікур

109.В сфері гносеології стоїки були...

- а) агностиками
- б) гностиками**

- в) раціоналістами
- г) **сенсуалістами**

110. Стоїцизму притаманна:

- а) мужність, войовничість
- б) **незворушність, спокій**
- в) хоробрість, активність
- г) страх перед природою

111. Стоїкам було властиво:

- а) **атараксія**
- б) евдемонізм
- в) релігійність
- г) аскетизм

112. Фаталізм – це концепція згідно з якою

- а) все існує вічно;
- б) **все визначене наперед;**
- в) все випадкове;
- г) все залежить від людини.

113. Засновником скептицизму був...

- а) **Пірон**
- б) Епікур
- в) Скептик
- г) Зенон

114. На які питання повинна відповісти людина за вчення скептиків?

- а) що я можу знати? Що я маю робити? На що я можу сподіватися?
- б) що є первинним? Чи можна пізнати світ? Чи є розвиток світу?
- в) **яка природа речей? Як нам до них ставитись? Що з цього впливає?**
- г) що є щастя? Для чого щастя? Хто хоче щастя?

115. Що властиве скептикам?

- а) **атараксія**
- б) евдемонізм
- в) релігійність
- г) аскетизм

116. Засновником неоплатонізму був...

- а) Платон
- б) **Плотін**
- в) Плутон
- г) неоплатонік

117. Неоплатонізм засновується на філософії...

- а) **Платона**
- б) Піфагора
- в) Плутарха
- г) Плотіна

118. Священна тріада в неоплатонізмі...

- а) Розум-Душа-Космос**
- б) Бог-Син-Дух
- в) Єдине-Душа-Людина
- г) Людина-Світ-Бог

119. Неоплатоніки використовувє поняття «еманація» що означає:

- а) виникнення світу шляхом витікання з першопочатку**
- б) обмеженість світу у його розвитку
- в) релігійний початок світу
- г) заперечення творення світу

120. Своєрідність середньовічної філософії у її:

- а) зв'язку з наукою
- б) зв'язку з релігією**
- в) зв'язку з природою
- г) зв'язку з Богом

121. Метою пізнання в епоху Середньовіччя виступає...

- а) людський розум
- б) світ природи
- в) Бог**
- г) об'єктивна дійсність

122. Гносеологічним принципом середньовічної філософії є:

- а) історизм;
- б) раціоналізм;
- в) одкровення;**
- г) релігійність.

123. Філософська концепція, згідно якої світ створений Богом з «нічого»:

- а) диалектика;
- б) монотеїзм;
- в) панспермія;
- г) креаціонізм.**

124. Основний догмат християнського віровчення відносно Бога проголошує:

- а) немає Бога вище Аллаха;
- б) Бог є Єдине;
- в) Бог існує у трьох іпостасях;**
- г) Бог є все і все є Бог;

125. Найбільш важливою наукою в середньовіччя була:

- а) гносеологія;
- б) теологія;**
- в) логіка;
- г) онтологія.

126. Людина у середньовічній філософії виступає як:

- а) творіння природи
- б) творіння Бога**

- в) творіння космосу
- г) творіння праці

127. В час середньовіччя природне, тілесне, матеріальне розглядалось:

- а) як вороже духовному**
- б) як єдине можливе виявлення духовного
- в) як складова світу та людини
- г) як таке що мало внутрішню необхідність

128. Що вказує на місце філософії в духовному житті середньовіччя:

- а) теологія є прислужницею філософії
- б) філософія є прислужницею теології**
- в) філософія є проводирем релігії
- г) філософія є виправданням теології

129. Теоцентризм – філософська концепція, яка формує уявлення про

- а) центр Всесвіту;
- б) Бога як початка всього;**
- в) космос як жива матерія;
- г) людину як творіння Бога.

130. Визначіть онтологічний принцип середньовічної філософії:

- а) раціоналізм;
- б) креаціонізм;**
- в) фаталізм;
- г) гедонізм.

131. Принцип, за яким Бог визначає перебіг історії, долю кожної людини:

- а) фаталізм;
- б) креаціонізм;
- в) провіденціалізм;**
- г) монотеїзм.

132. До ідейних джерел середньовіччя відносимо

- а) філософію Сократа
- б) філософію Арістотеля
- в) філософію Філона**
- г) філософію Платона

133. Серед періодів середньовіччя виділяють...

- а) романський період
- б) некласичний період
- в) період патристики**
- г) немає правильної відповіді

134. Основним призначенням апологетики було:

- а) заперечення віри
- б) захист християнської віри**
- в) захист язичницької віри
- г) захист релігії

135. До апологетів належав...

- а) Тертуліан**
- б) Ориген
- в) Петрарка
- г) Аквінський

136. Афористичний вислів «Вірую, бо абсурдно» належить:

- а) Оригену;
- б) Василю Великому;
- в) Тертуліану;**
- г) П'єру Абеляру.

137. Завданням патристики було:

- а) створити та обґрунтувати догмати християнського віровчення;**
- б) створити коментар до Біблії;
- в) створити еволюційну теорію;
- г) створити логічну систему;

138. До західної патристики належав:

- а) Василь Великий;
- б) Аврелій Августин;**
- в) Фома Аквінський;
- г) Ориген;

139. Твір «Сповідь» належить:

- а) Фомі Аквінському;
- б) філософу;
- в) Василю Великому;
- г) Августина Аврелію.**

140. Світогляд Августина Аврелія був:

- а) антропологічним;
- б) онтологічним;
- в) теоцентричним;**
- г) аксіологічним.

141. Хто з філософів середньовіччя намагався трактувати проблему часу:

- а) П'єр Абеляр;
- б) Фома Аквінський;
- в) Августин Аврелій;**
- г) Тертуліан

142. В творі «Град Земний і Град Божий» Августин відносить до «Граду Земного» громадян які:

- а) чисти серцем і душею
- б) мають вищу освіту
- в) зіпсовані гріхом**
- г) віданні Богу

143. Розробка раціональних доказів буття Бога належить:

- а) Тертуліану;
- б) Августина Аврелію;

в) Фоми Аквінському;

г) П'єру Абеляру.

144.Завданням схоластики було:

а) дослідження соціальної справедливості;

б) обґрунтування філософії природи;

в) обґрунтувати раціональні докази існування Бога;

г) сформувати християнську філософію на противагу язичницькій.

145.Що за Августином Аврелієм є джерелом породження зла:

а) є відсутність співчуття

б) є людський непослух

в) є заперечення Бога

г) є раціональне мислення

146.До основних проблем схоластичної філософії слід віднести:

а) проблема співвідношення світу і надприродного;

б) проблема співвідношення віри і розуму;

в) проблема співвідношення віри і інтуїції;

г) проблема співвідношення віри і підсвідомого;

147.Система якого середньовічного філософа стала офіційною філософською доктриною римо-католицької церкви?

а) Оккама;

б) Ансельма Кентерберійського;

в) Августина Блаженного;

г) Фоми Аквінського.

148.Універсалії означає:

а) ознака речі;

б) сутність речі;

в) загальні поняття;

г) розмір речі;

149.Реалісти стверджували, що:

а) універсалії існують до речей;

б) універсалії існують в речах;

в) універсалії не існують;

г) універсалії треба пізнати;

150.Номіналісти стверджували, що:

а) універсалії існують після речей;

б) універсалії існують в речах;

в) універсалії не існують;

г) універсалії треба пізнати;

151.Епоха західноєвропейського Відродження була:

а) епохою панування релігії в усіх сферах суспільного життя;

б) епохою атеїстичного світобачення;

в) епохою піднесення цінності людини та її самовдосконалення;

г) епохою наукового сприйняття.

152.Країною, в якій найпослідовніше проходила еволюція Відродження була:

- а) Англія;
- б) Італія;**
- в) Іспанія;
- г) Франція.

153.Що відроджувалося в епоху Ренесансу?

- а) культура і освіта Європи
- б) мистецькі твори християнства
- в) людина і суспільство
- г) культура і традиція Античності**

154.Людина в епоху Ренесансу вважалась...

- а) **митцем**
- б) частиною природи
- в) найвищим творінням Бога
- г) грішною

155.Основною світоглядною рисою епохи Відродження є- ...

- а) антропологізм
- б) антропоцентризм**
- в) гуманітаризм
- г) соціологізм

156.Епоха відновлення ідеалів античності в Європі припадає на:

- а) Новий час;
- б) Середньовіччя;
- в) Відродження;**
- г) Просвітництво.

157.Антропоцентризм - це принцип відповідно до якого:

- а) людина виступає мірою всіх речей
- б) людина виступає найвищою цінністю і довершенністю**
- в) людина розглядається як об'єкт пізнання
- г) людина розглядається як джерело знань

158.Епоха західноєвропейського Відродження була епохою

- а) християнського світобачення
- б) світського, атеїстичного світобачення
- в) наукового світосприйняття
- г) піднесення значущості земного життя людини та її самовдосконалення як особистості**

159.Основний вид людської діяльності в епоху Відродження ...

- а) пізнання всього світу
- б) творчість**
- в) поклоніння Богу
- г) вивчення всіх наук

160.Характерними ознаками гуманізму слід вважати:

- а) опору на факти і логіку

- б) визнання людини як індивідуальності і самовдосконалення як особистості
- в) визнання значущості земного людського життя
- г) висування на перший план освіти і моральних засад

161. Поняття яким позначають відокремлення релігії від науки – це ...

- а) інквізиція
- б) **секуляризація**
- в) партикуляризм
- г) реформація

162. Пантеїзм – це вчення:

- а) про створення світу Богом;
- б) про те, що кожна річ є субстанцією;
- в) **про те, що природа – і Бог тотожні;**
- г) про мистецтво.

163. М. Кузанського був представником напрямку:

- а) гілозоїзму
- б) гуманізму
- в) **пантеїзму**
- г) сенсуалізму

164. Засновником геліоцентричної моделі світу вважається

- а) Йоган Кеплер
- б) Галілео Галілей
- в) Джордано Бруно
- г) **Микола Коперник**

165. Геліоцентризм - це теорія що визнає:

- а) **сонце є центром Всесвіту навколо якого обертаються усі тіла**
- б) сонце є джерелом енергії
- в) сонце знаходиться в загальній системі Всесвіта
- г) сонце має атомарну структуру

166. Хто із мислителів довів, що Земля не перебуває в центрі Всесвіту, а обертається навколо своєї осі і навколо Сонця?

- а) Галілео Галілей
- б) Аристотель;
- в) **Микола Копернік;**
- г) Джордано Бруно.

167. Вчення про те, що Земля знаходиться в центрі Всесвіту це -

- а) гелозоїзм
- б) геліоцентризм;
- в) **геоцентризм;**
- г) гедонізм

168. Тезу про те, що «книга природи написана мовою математики» висловлював:

- а) **Галілео Галілей**
- б) Аристотель;
- в) Микола Копернік;

г) Джордано Бруно.

169.Засновником Реформації вважається ...

- а) немає правильної відповіді
- б) Жан Кальвін
- в) Мартін Лютер Кінг**
- г) Ульріх Цвінглі

170.Причиною появи Реформації було...

- а) погане соціально-економічне становище селян
- б) незадоволення політикою католицької церкви
- в) негативне ставлення до християнства**
- г) занепад християнського віровчення

171.Реформація виникає в...

- а) не скоріше в XVI ст.
- б) XIV ст.
- в) XVI ст.**
- г) скоріше в XVII ст. ніж пізніше

172.Результатом Реформації було...

- а) проведення реформ християнства
- б) поява протестантизму**
- в) поява інквізиції
- г) відокремлення релігії від науки

173.Яку назву отримав напрям , в якому «мета виправдовує засоби» – ...

- а) політика
- б) утопізм
- в) антропоцентризм
- г) макіавелізм**

174.Основна робота Н.Макіавеллі називається

- а) «Місто Сонця»
- б) «Мона Ліза»
- в) «Володар»**
- г) «Правитель»

175. Яким повинен бути правитель за вченням Н.Макіавеллі?

- а) хитрим
- б) розумним
- в) богобоязним
- г) варіанти а) і б)**

Твори утопістів висловлювали ...

176.а) мрії усього суспільства

- б) ідеї соціальної рівності**
- в) природні права людини
- г) нове наукове вчення

177.Головна праця Т.Мора називається...

- а) «Місто Сонця»
- б) «Утопія»**
- в) «Антиутопія»
- г) «Місце, якого немає»

178. Філософською особливістю Нового Часу є:

- а) деїзм**
- б) антропологізм
- в) пантеїзм
- г) теоцентризм

179.Першочергове значення для формування філософії Нового Часу мало:

- а) розвиток протестантизму
- б) французька революція
- в) розвиток наук**
- г) піднесення народного руху

180.Яку назву має позиція, згідно якої Бог дає світу перший поштовх, а потім усувається від справ, надаючи Всесвіту-машині можливість розвиватися відповідно до природних законів?

- а) теоцентризм.
- б) деїзм.**
- в) геліоцентризм.
- г) пантеїзм.

181.До основних світоглядних позицій Нового часу слід віднести:

- а) гносеологізм**
- б) естетизм
- в) антропоцентризм
- г) онтологізм

182.В період Нового часу всі процеси, що відбувалися у світі і їх причини пояснювали законами:

- а) механіки**
- б) біології
- в) соціології
- г) хімії

183.Іменем якого філософа пов'язана традиція європейського емпіризму:

- а) Ф.Бекон**
- б) Т.Гоббс
- в) Дж.Локк
- г) Р.Декарт

184.Яку назву має принцип, згідно якого всі різноманітні форми розвитку світу можуть бути зведені до механічного руху?

- а) гносеологізм.
- б) деїзм.
- в) механіцизм.**
- г) пантеїзм.

185.Метод розроблений Ф.Беконем має назву:

- а) аналіз
- б) синтез
- в) дедукція
- г) **індукція**

186. Головним завданням філософії за Ф.Беконем є:

- а) **формування нового методу пізнання**
- б) пізнати абсолютність Бога
- в) реалізувати божественну волю
- г) довести абсолютність істини

187. Який шлях пізнання, за Беконом, був істиним

- а) «шлях павука»
- б) «шлях мурахи»
- в) **«шлях бджоли»**
- г) індукції

188. Вузький емпіризм, що безладно тягне всі факти, що трапляються на його шляху, але не здатний на узагальнення, за Ф. Беконом, - це...

- а) шлях павука.
- б) **шлях мурашки.**
- в) шлях бджоли.
- г) шлях людини.

189. Спроба вивести істини тільки з власної свідомості, за Ф. Беконом, - це...

- а) **шлях павука.**
- б) шлях мурашки.
- в) шлях бджоли.
- г) шлях серця.

190. Хто із видатних філософів Нового Часу ввів у філософію і медицину поняття рефлекса?

- а) Дідро.
- б) Лейбніц.
- в) Спіноза.
- г) **Декарт**

191. Індукція – це логічний метод пізнання, у якому...

- а) долаються уявлення про світ як створений Богом.
- б) пізнання проходить від загального до одиничного.
- в) пізнання підвладне лише Божественній силі.
- г) **пізнання проходить від одиничного до загального.**

192. Теза «Я мислю, отже я існую» є вихідною тезою:

- а) емпіризму
- б) сенсуалізму
- в) **раціоналізму**
- г) монізму

193. Основною ознакою нашого мислення за Р.Декартом було:

- а) **вроджені ідеї**
- б) досвідні ідеї

- в) ідеї
- г) культурні ідеї

194. За своїми поглядами на світ Р. Декарт був:

- а) дуалістом**
- б) деїстом
- в) теоцентристом
- г) креаціоністом

194.3 іменем якого філософа пов'язана традиція європейського раціоналізму:

- а) Ф. Бекон
- б) Т. Гоббс
- в) Дж. Локк
- г) Р. Декарт**

196. Дедукція - це логічний метод пізнання, у якому...

- а) пізнання про світ проходить через одкровення
- б) пізнання проходить від загального до одиничного.**
- в) пізнання проходить через наші органи чуття
- г) пізнання проходить від одиничного до загального.

197. Розробником дедуктивного методу пізнання був:

- а) Б. Спіноза
- б) Р. Декарт**
- в) Ф. Бекон
- г) Дж. Берклі

198. Раціоналізм – це напрям у пізнанні, що характеризується:

- а) цінуванням фактів
- б) посиленням на авторитет
- в) перевагою міркування і чіткої логіки**
- г) культивуванням принципам математики

199. Автором якого твору був Р. Декарт:

- а) «Міркування про метод»**
- б) «Новий Органон»
- в) «Досвід про людське розуміння»
- г) «Про людину»

200. Філософський напрям, який заснував Декарт називають:

- а) картезіанством**
- б) сенсуалізмом
- в) реалізмом
- г) романтизмом

201. Метод пізнання, який виражає рух від загального до одиничного, є логічним виведенням - це...

- а) дедукція**
- б) індукція
- в) моделювання
- г) математизації

202. Емпіризм – це напрям у пізнанні, що характеризується:

- а) цінуванням розумових виведень
- б) наголошуванням вирішальної ролі чуттєвого досвіду**
- в) рухом пізнавальної думки від ідей до фактів
- г) вирішальної ролі розуму

203. Згідно з теорією Дж. Локка основою будь-якого пізнання є:

- а) відчуття**
- б) думка
- в) інтуїція
- г) досвід

204. Сенсуалізм як напрям у гносеології характеризується тим, що:

- а) визнає єдиним джерелом пізнання відчуття**
- б) визнає єдиним джерелом пізнання розум
- в) визнає єдиним джерелом пізнання інтуїцію
- г) визнає єдиним джерелом пізнання практичний досвід

205. За Лейбніцем реальний світ складається з:

- а) модусів
- б) ейдосів
- в) атомів
- г) монад**

205. Позицію сенсуалізму в теорії пізнання можна передати тезою:

- а) бути – це значить бути сприйнятим
- б) немає нічого в розумі, чого б не було у відчуттях**
- в) кожна річ є сама собою
- г) сумнів є основою відчуттів

206. Засновником монадології був

- а) Т. Гоббс
- б) Дж. Берклі
- в) Р. Декарт
- г) Лейбніц**

207. Який напрям у пізнанні стверджує, що про «наявність предмета дізнаємося через органи чуття і відчуття»:

- а) раціоналізм
- б) сенсуалізм**
- в) емпіризм
- г) агностицизм

208. Сенсуалізм – напрям у пізнанні, що характеризується:

- а) визнанням пріоритетності відчуттів**
- б) визнанням пріоритетності практичного досвіду
- в) визнанням пріоритетності інтуїції
- г) визнанням пріоритетності споглядання

209. Погляди Вольтера на світ були:

- а) дуалістичні
- б) атеїстичні**
- в) діалектичні
- г) дидактичні

210. Головною ознакою доби Просвітництва було:

- а) вивчення Бога
- б) вивчення людини
- в) культ розуму**
- г) культ релігійності

211. Кому з мислителів Просвітництва належить ідея «суспільного договору»?

- а) Локку
- б) Гоббсу**
- в) Дідро
- г) Руссо

212. Центральний принцип німецької класичної філософії це:

- а) принцип активності суб'єкта-людини**
- б) принцип відповідальності
- в) принцип доцільності
- г) принцип розумності

213. Засновником німецької класичної філософії був:

- а) Г. Гердер
- б) І. Кант**
- в) Й. Фіхте
- г) Ф. Шеллінг

214. Світоглядні питання сформульовані І. Кантом мають наступне формулювання:

- а) Що я маю знати? Що я можу робити? Чого мені очікувати?
- б) Що я можу знати? Що я маю робити? На що я можу сподіватися?**
- в) Що я маю знати? Що я маю робити? Що таке людина?
- г) Що я маю робити? Що таке людина? На що я можу сподіватися?

215. «Коперніканський переворот» І. Канта у філософії пов'язан:

- а) з зміною філософії пізнання**
- б) з зміною філософії людини
- в) з зміною філософії природи
- г) з зміною філософії трансцендентного

216. Антиномії у німецькій класичній філософії це:

- а) закони логічного мислення
- б) протиріччя розуму**
- в) сфера розсудку
- г) правила аналізу

217. Яку важливу наукову гіпотезу створює І. Кант у першій половині своєї творчості:

- а) натурфілософську
- б) астрономічну**
- в) діалектичну

г) критичну

218.Гіпотеза Канта-Лапласа стверджує, що:

- а) Всесвіт непізнаний і безмежний
- б) Всесвіт виникає з пилевої газової туманності**
- в) Всесвіт має божествену природу
- г) доводить атрибути простору і часу

219. Кому із представників німецької класичної філософії належить «коперніканський переворот» у філософії?

- а) І.Канту.**
- б) Ф.Шеллінгу.
- в) І.Фіхте.
- г) Г.Гегелю.

220.У діяльності І.Канта виділяють такі етапи:

- а) докритичний та філософський
- б) етичний та постетичний
- в) докритичний та критичний**
- г) доетичний та етичний

221. Категоричний імператив за І.Кантом звучить як:

- а) чини так, щоб ти відносився до інших як до засобу і ніколи як до цілі
- б) чини так, щоб ти відносився до інших як до себе і ніколи не гірше
- в) чини так, щоб ти відносився до інших як до цілі і ніколи як до засобу**
- г) чини так, щоб ти відносився до інших як найкраще і ніколи як до засобу

222.Категоричний імператив за І.Кантом є:

- а) найвищим суспільним законом
- б) найвищим моральним законом**
- в) найвищим історичним законом
- г) найвищим природним законом

223.Які три етапи пізнання виділяє І.Кант:

- а) відчуття, розсудок, розум**
- б) пізнання, логіка, розум
- в) почуття, інтелект, розум
- г) інтуїція, розсудок, розум

224.Як І. Кант назвав суперечності між двома судженнями, які однаково логічно доводяться?

- а) апостеріорі
- б) апріорі.
- в) антиномії.**
- г) агностицизм.

225.У докритичному періоді інтереси І.Кант зводились до проблеми:

- а) зоряне небо над нами**
- б) моральний закон в середині нас
- в) які можливості нашого пізнання
- г) яка природа Бога

226. Вкажіть правильний варіант відповіді поняттю «апостеріорії»:

- а) дослідження природи моралі
- б) знання набуто в процесі досвіду**
- в) знання, що існують до досвіду
- г) суперечності розуму

227. Кантівська «річ у собі» включає:

- а) умовивід у якому здійснений синтез понять
- б) об'єкт, що існує сам по собі і є не пізнаними**
- в) теореми, що підлягають доказу
- г) божественний розум, що знає все

228. Що означає поняття «апріорі»:

- а) заперечення пізнання світу
- б) розділ філософії
- в) духовне начало
- г) знання, що передують досвіду**

229. Як Й. Фіхте називає свою філософію:

- а) боговчення
- б) науковчення**
- в) філософовчення
- г) людиновчення

230. Вкажіть, основою філософії якого мислителя стає принцип розвитку ?

- а) Гегеля.**
- б) Маркса.
- в) Фейєрбаха.
- г) Шеллінга.

231. Філософська система Г. Гегеля це:

- а) діалектичний матеріалізм
- б) об'єктивний дуалізм
- в) суб'єктивний ідеалізм
- г) об'єктивний ідеалізм**

232. Хто з представників німецької класичної філософії у систематичній формі виклав діалектичне світорозуміння і відповідний йому метод пізнання – діалектику?

- а) Кант.
- б) Гегель.**
- в) Фейєрбах.
- г) Маркс.

233. Абсолютна ідея за Г. Гегелем це:

- а) духовне начало**
- б) універсум в усій його повноті
- в) філософське правило
- г) закон світобудови

234. Система Г. Гегеля функціонує на основі законів:

- а) метафізики**

- б) філософії
- в) діалектики**
- г) природи

235. Діалектика Г.Гегеля містить в собі:

- а) два правила і закон
- б) три закони і правило
- в) три закони**
- г) три правила

236. За якою схемою відбувається розвиток у Г.Гегеля:

- а) тезис-заперечення-синтез
- б) тезис-антитезис-синтез**
- в) синтез-тезис-заперечення
- г) заперечення-заперечення-заперечення

237. Що постає в центрі філософії Л. Фойєрбаха :

- а) потойбічний світ
- б) Бог і мораль
- в) матеріальний світ
- г) людина і мораль**

238. Філософія Л.Фойєрбаха це:

- а) антропологічний матеріалізм**
- б) об'єктивний ідеалізм
- в) матеріалізм
- г) суб'єктивний ідеалізм

239. Місце Бога за філософією Л.Фойєрбаха має посісти:

- а) природа
- б) світ
- в) людина**
- г) любов

240. Людину Л.Фойєрбах розглядає як істоту:

- а) духовну
- б) розумну
- в) матеріальну
- г) психофізіологічну**

241. Раціоналістичну спрямованість у сучасній філософії зберігає:

- а) екзистенціалізм;
- б) позитивізм;**
- в) психоаналіз;
- г) тільки неопозитивізм.

242. Домінуючою особливістю у некласичній філософії є:

- а) ірраціоналізм;**
- б) раціоналізм;
- в) механіцизм
- г) інтуїтивізм.

243. Проблема свободи та відповідальності людини – це проблема, яка активно обговорювалась представниками:

- а) феноменології;
- б) позитивізму;
- в) екзистенціалізму**
- г) філософії життя

244. Представниками напрямку під назвою “філософії життя” є:

- а) С.К’єркегор, А.Шопенгауер, Ф.Ніцше;**
- б) Ж.-П. Сартр, М. Гайдегер, А. Камю;
- в) М. Шелер, А. Гелен, Г. Плеснер;
- г) Ф. Ніцше.

245. Який універсальний принцип існування світу висунув А. Шопенгауер?

- а) егоцентризм.
- а) воля до життя.**
- б) воля до влади.
- г) антропоцентризм.

246. Хто із філософів вважав добром все, від чого зростає у людини відчуття сили, воля до влади, могутність, а злом – все, що йде від слабкості:

- а) П. Тейяр де Шарден;
- б) Ф. Ніцше;**
- в) А. Камю;
- г) Сократ.

247. Хто одним із перших в історії філософії намагався розв’язати проблему співвідношення свідомого і несвідомого?

- а) Е. Фромм
- б) А. Камю;
- в) З. Фрейд.**
- г) С. К’єркегор,

248. Головними поняттями якого із напрямків неklasичної філософської думки є „самотність”, „страх”, „смерть”:

- а) психоаналіз.
- б) філософія життя.
- в) феноменологія.
- г) екзистенціалізм.**

249. Напрямок у філософії, який визначає волю найвищим принципом буття, - це

- а) верифікація.
- б) агностицизм.
- в) волюнтаризм.**
- г) неотомізм.

250. Класова боротьба є головною рушійною силою історії у філософії:

- а) Ф. Ніцше;
- б) А. Шопенгауера;
- в) К. Маркса;**

г) В.Ленін.

251.З.Фрейд у своїй філософії розробив концепцію:

- а) верифікації;
- б) соціалізації;
- в) сублімації;**
- г) аналітики.

252.Кому із представників некласичної філософської думки належать слова: «Слабкі і невдахи повинні загинути: це перше положення нашої любові до людини. Їм ще треба допомогти в цьому...»?

- а) К.Попперу.
- б) Ф.Ніцше.**
- в) З.Фрейду
- г) І.Канту

253.Синонімом категорії існування є категорія:

- а) сублімація
- б) верифікація
- в) екзистенція**
- г) немає.

254.Як називається універсальна енергія сексуального бажання, що є загальним джерелом почуттів, бажань, глибинною причиною поведінки людини в суспільстві, за вченням З.Фрейда:

- а) витіснення.
- б) сублімація.
- в) лібідо.**
- г) несвідоме.

255.Хто із представників некласичної філософської думки стверджував про необхідність „переоцінки всіх цінностей” внаслідок того, що „Бог помер”?

- а)З.Фрейд.
- б)Т.Шарден.
- в) Ф.Ніцше.**
- г)Т.Кун.

256.Як називається процес, що виражається у переключенні лібідо в соціально значиму діяльність, за вченням З.Фрейда:

- а) лібідо
- б) витіснення.
- в) несвідоме
- г) сублімація**

257.До якого методу слід віднести наступне твердження: «Всі наукові твердження потрібно перетворити на такі, котрі можна співставити з даними спостереження, перевірити досвідним шляхом»:

- а) сцієнтизм
- б) антисцієнтизм
- в) верифікація**
- г) сублімація

258.Періодизація української філософії охоплює наступні періоди:

- а) княжа доба, законодавча доба, просвітницька доба
- б) період українського барокко, релігійної філософії, постмодернізму
- в) доба княжа, відродження, романтизму**
- г) академічна доба, просвітницька доба, політична доба

259.До особливостей української філософії відносимо:

- а) схильність до моральних настанов;**
- б) раціоналістична спрямованість;
- в) гносеологічна спрямованість;
- г) онтологічна спрямованість.

260.На формування української філософії вплинуло:

- а) ідеї відродження;
- б) політичне становище;
- в) прийняття християнства;
- г) етнічна ментальність**

261.Хто був автором «Книги буття українського народу»:

- а) Пантелеймон Куліш;
- б) Микола Костомаров;**
- в) Тарас Шевченко;
- г) Григорій Сковорода.

262.Якою за своєю спрямованістю і особливістю була українська філософія:

- а) раціонально-логічно просвітницькою
- б) політично-етичною
- в) релігійно-естетично емоційною
- г) етико- антропологічно, гуманістичною**

263.Яка філософська традиція сформувалась на українському ґрунті:

- а) «романтично-художня»
- б) «практична філософія»
- в) «філософія мислення»
- г) «філософія серця»**

264.Поява професійної філософії в Україні датується:

- а) XIVст
- б) XVIст
- в) XVст
- г) XVIIст**

265.Кордоцентризм — це визначальна риса української філософської думки, яка полягає в:

- а) зосередженні уваги на людині, осмисленні її сутності, призначення у світі;
- б) спрямуванні не на істину, а на «правду» як сенс і мету власного життя;
- в) осягненні людиною навколишнього світу й самої себе не стільки мисленням скільки емоціями, чуттями,серцем;**
- г) підвищеному інтересі не до ідеального світу абстрактних теорій, а до «землі»

266.До рис ментальності українського народу слід віднести:

- а) віру, абстрактність, раціональність, логічність

- б) антеїзм, колективізм, екстровертність, антогонізм
- в) індивідуалізм, кордоцентризм, антеїзм, діалогічність**
- г) співжиття, егоїзм, воля, естетизм

267. Яка була проблематика філософської думки Княжої доби?

- а) співвідношення особистості і суспільства;
- б) людина – нація;
- в) релігійно – етична;**
- г) людина – Всесвіт.

268. На розвиток української філософії в період Київської Русі вплинули:

- а) софізм;
- б) філософія античності;
- в) західна схоластика;**
- г) неоплатонізм.

269. В якому творі закладаються основи морально-гуманістичної традиції?

- а) Повість давніх літ;
- б) Повчання дітям;**
- в) Моління;
- г) Слово про закон і благодать.

270. Хто з українських філософів належав до періоду Відродження?

- а) М. Коперник;
- б) Юрій Дрогобич;**
- в) В. Максимович;
- г) М. Костомарів.

271. Назвіть дату заснування Києво-Могилянської академії – першого в Україні центру професійної філософії:

- а) 1576 р.;
- б) 1645 р.;
- в) 1683 р.;
- г) 1632 р.**

272. Хто був розробником теорії “сродної праці”:

- а) П. Юркевич;
- б) Г. Сковорода;**
- в) Ф. Прокопович;
- г) П. Могила.

273. Хто започаткував в українській філософії традицію “філософії серця”:

- а) П. Могила;
- б) К. Острозький;
- в) П. Юркевич;
- г) Г. Сковорода.**

274. Що означає принцип “сродної праці”

- а) праця що приносить матеріальне задоволення;
- б) праця по традиції;
- в) праця що відповідає потребам душі;**

г) праця за фахом.

275. Якому філософу належить концепція “трьох світів” і “двох натур”:

- а) Кулішу;
- б) Юркевичу;
- в) українському;
- г) **Сковороді.**

276. Хто з філософів у своїй філософії спирається на поняття “ідея”.

- а) Костомарів;
- б) Потебня;
- в) Донцов;
- г) **Юркевич.**

277. У філософському вченні П.Юркевича центральним є поняття:

- а) «Душа»;
- б) **«Серце»;**
- в) «Мислення»;
- г) «Воля».

278. Автором етичного ідеалу «нерівної рівності» був:

- а) Йосип Кононович-Горбацький;
- б) Григорій Кониський;
- в) **Григорій Сковорода;**
- г) Володимир Винниченко.

279. Філософом українського Відродження був:

- а) Т.Шевченко
- б) **Ю.Дрогобич;**
- в) М.Максимович;
- г) М.Костомаров.

280. Хто з філософів стверджував, що серце є “центром душевного і духовного життя людини”.

- а) Г.Сковорода;
- б) **П.Юркевич;**
- в) П.Могила;
- г) І.Франко.

281. Хто був автором праці «Що таке поступ?» :

- а) Михайло Драгоманов;
- б) Михайло Грушевський;
- в) **Іван Франко;**
- г) Петро Лодій.

282. Хто з українських вчених-філософів розробляє вчення про ноосферу:

- а) **Володимир Вернадський;**
- б) Дмитро Чижевський;
- в) Павло Копнін;
- г) Микола Бердяєв

283. До періоду романтизму в Україні належали:

- а) Гізель;
- б) Яворський;
- в) Старицький;
- г) **Куліш.**

284. Суть ідеї «хутірської філософії» в тому що:

- а) **справжнім охоронцем українського народного духу є селянин, хуторянин, тому у своєму поступі треба орієнтуватися на нього;**
- б) треба категорично боротися з хуторами і селами, прагнути йти «в місто»;
- в) хутір заважає українцям «йти в Європу»;
- г) тільки на хуторах можна знайти справжніх патріотів.

285. Хто із наведених нижче літераторів України був автором концепції «хутірської України»?

- а) М. Гоголь;
- б) Т. Шевченко;
- в) І. Франко;
- г) **П. Куліш.**

286. Автором твору «Націоналізм» був :

- а) **Д. Донцов;**
- б) В. Винниченко;
- в) В. Липинський;
- г) П. Куліш.

287. До представників української еміграції належали:

- а) І. Франко, М. Драгоманов, О. Потебня
- б) М. Бердяєв, В. Вернадський, В. Винниченко
- в) С. Гогоцький, О. Новицький, П. Юркевич
- г) **Д. Донцов, В. Липинський, Д. Чижевський**

288. І. Франко вважав найпотужнішим чинником суспільного поступу

- а) розвиток засобів комунікації
- б) розвиток державного управління
- в) **культивування високодуховної еліти**
- г) розвиток демократії

290. Вчення про суще та першооснови буття називається:

- а) аксіологія;
- б) гносеологія;
- в) **онтологія;**
- г) метафізика

291. Вперше поняття «буття» і «небуття» вводить у філософію:

- а) Піфагор
- б) Платон
- в) **Парменід**
- г) Плотін

292. Онтологія в історії філософії входила до

- а) теоретичної фізики
- б) **об'єктивної логіки**

в) метафізики

г) філософії

293. Основне питання онтології звучить так:

а) як можна пізнати світ

б) що є людина у цьому світі

в) що таке добро

г) що є світ, яка його сутність

294. Філософською категорією, якою охоплюється все існуюче, є:

а) матерія;

б) буття;

в) екзистенція.

г) сутність

295. Розуміння буття у східній філософії передбачає:

а) висування на перший план небуття як позитивне завершення буття;

б) надання переваги буттю над небуттям;

в) оминання даної проблеми буття загалом;

г) злиття з природою

296. Розуміння буття у західній філософії передбачає:

а) висування на перший план небуття порожнечі;

б) речі та явища сприймаються як різноманітні форми буття

в) оминання даної проблеми буття загалом;

г) підпорядкування природи

297. Філософська позиція, яка первинною вважає об'єктивну реальність є:

а) матеріалізм;

б) ідеалізм;

в) метафізика.

г) дуалізм

298. Субстанція – це:

а) все існуюче;

б) основа, сутність буття ;

в) об'єктивна реальність

г) суб'єктивна реальність

299. Субстанціональний монізм означає, що

а) основа є

б) основ є одна

в) відсутність будь-якої основи

г) основ є дві

300. Кому належить визнання двох незалежних субстанцій:

а) Бекону

б) Спінозі

в) Декарту

г) Локку

301.Субстанціональний дуалізм

означає, що:

- а) рівноправних основ є одна
- б) рівноправних основ є три
- в) рівноправних основ є дві**
- г) рівноправних основ є декілька

302.Виділіть приклади субстанціонального дуалізму:

- а) свідоме, несвідоме
- б) пуруша, пракріті**
- в) число, фігура
- г) «річ у собі», «річ для нас»

303.Виділіть приклади субстанціонального плюралізму:

- а) вчення Парменіда
- б) вчення про гомеомерії**
- в) вчення неоплатоників
- г) вчення санх'я

304.До різновидів форм буття відноситься:

- а) буття галактик, зірок
- б) буття духовного
- в) світ людського буття**
- г) буття емоційного

305.До основних видів буття відносимо:

- а) субстанціональне
- б) механічне
- в) матеріальне**
- г) хаос

306.Матерія – це філософська категорія, якою позначається:

- а) об'єктивна реальність;**
- б) це атоми і порожнеча;
- в) протяжність, будова матеріальних об'єктів.
- г) це реальність.

307.Яке визначення співставне поняттю «матерія»:

- а) атоми
- б) фізичні тіла
- в) філософська категорія(речовина)**
- г) вакуум

308.До основних форм існування матерії відносимо

- а) рух, розвиток ,час
- б) простір, зміна, розвиток
- в) час, якість, простір
- г) рух, простір, час**

309.Що в перекладі означає термін «матерія»:

- а) те, що має тверду основу

- б) те, що має властивість до руху
- в) речовина**
- г) порожнеча наповнена предметами

Що є способом існування матерії

- а) час
- б) зміна,
- в) якість
- г) рух**

310.Що виступає основою матеріального буття:

- а) субстанція
- б) екзистенція
- в) матерія**
- г) річ

311.Матеріальне буття характеризується:

- а) множинністю, подільністю, наявністю маси**
- б) рефлексивністю, просторовістю
- в) ідеальністю, множинністю,
- г) сконцентрованість, цілісністю

312.До основних видів матерії відносимо:

- а) простір, час
- б) поле, речовина**
- в) вакуум, ефір
- г) атоми, молекули

313.Вкажіть правильне розуміння розвитку:

- а) це кількісна зміна об'єкту
- б) це будь-який рух
- в) це прогресивна зміна**
- г) це необоротна якісна зміна системи

314. Яке з визначень правильне:

- а) простір і час – форми буття світового розуму
- б) простір і час - форми існування матерії**
- в) простір і час - це форми нашого сприйняття
- г) простір і час незалежні від матерії субстанції

315.Що є характерним для простору і часу

- а) бути незалежними
- б) виключати один одного
- в) бути у взаємозв'язку**
- г) бути тотожними

316. Виберіть правильне визначення поняттю «відображення»це:

- а) ідеальна система визначень
- б) засіб передачі інформації
- в) відтворення у людській свідомості дійсності в образах**
- г) процес інтелектуального оперування

317.Виберіть правильне визначення поняттю «мова» це:

а) вираз предметного змісту людської свідомості;

б) здатність позначати речі та явища

в) доведення параметрів певних якостей

г) еталон виміру суцього

318.Духовне в межах суб'єктивної реальності носить назву:

а) дух;

б) душа;

в) відчуття;

г) ідея

319. Проявом свідомості є:

а) рефлексія;

б) мова;

в) небіологічний тип поведінки.

г) сприйняття

320.Людській свідомості властиве:

а) пасивне відображення дійсності

б) активна творча діяльність

в) вплив на дійсність

г) ідеальне відображення дійсності

321.Вищим рівнем свідомості є:

а) несвідоме;

б) підсвідоме;

в) самосвідомість.

г) відчуття

322.Визначальною функцією свідомості є:

а) здійснення контролю над інстинктами

б) збереження набутого досвіду

в) відображення дійсності і регулювання життєдіяльності людини

г) пояснення минулого і пояснення майбутнього

323.Виберіть визначення людської самосвідомості:

а) спосіб орієнтування в предметному полі

б) спосіб пристосування людини до умов життя

в) вид психічної реакції на нервові сигнали

г) усвідомлення своїх дій, аналіз, критичність

324.Суспільна свідомість формується:

а) стихійно;

б) відповідно.

в) хаотично

г) закономірно

325.До особливих рис свідомості слід віднести:

а) сприйняття

- б) судження
- в) .відображення**
- г) діяльність

326. До форм суспільної свідомості належить:

- а) психологія, ідеологія, творчість
- б) правова, політична, наукова**
- в) мова, спілкування, пізнання
- г) соціум, група, суспільство

327. Розділ філософії, що вивчає природу, можливості пізнання, істинного знання це:

- а) праксеологія
- б) аксіологія
- в) гносеологія**
- г) антропологія

• 328. Пізнання це:

- а) одноразова дія між людиною і об'єктом
- б) акт одноразової дії і отримання інформації
- **в) процес взаємодії суб'єкта і об'єкта з метою отримання знань**
- г) засіб продукування інформації

•

• 328. Яку назву має філософське переконання в тому, що дійсність непізнана:

- а) скептицизм
- б) емпіризм
- в) агностицизм**
- г) еволюціонізм

•

• 330. Основним принципом пізнання є:

- а) принцип споглядання
- б) принцип відбиття
- **в) принцип відображення**
- г) принцип уявлення

•

• 331. Рушійною силою пізнання є:

- а) абстрактне мислення людини
- **б) практична діяльність людини**
- в) єдність інтуїції і доведень
- г) відчуття і знання

•

• 332. Механізм процесу пізнання відбувається від:

- а) досвіду до практики і мислення
- б) практики до абстрактного мислення і досвіду
- **в) чуттєвого до абстрактного мислення і до практики**
- г) ідеалізації до формалізації

333. Кінцевим результатом пізнання є:

- а) набуття досвіду
- б) вдосконалення навичок

- **в) отримання знання**
- г) зростання прибутку
-
- 334.З'ясуйте, чим об'єкт пізнання відрізняється від «об'єктивної реальності»:
- а) об'єкт, виступає відокремленим від об'єктивної реальності
- б) об'єкт пізнання є незмінним, а об'єктивна реальність змінюється
- **в) об'єкт входить в сферу діяльності людини, а об'єктивна реальність це все суще**
- г) об'єкт відокремлює людину від об'єктивної реальності
-
- 335.Під суб'єктом пізнання розуміємо:
- а) людську свідомість
- б) окреме явище дійсності
- **в) власне сама людину**
- г) тваринний і рослинний світ
-
- 336.Яке судження правильно відображає зв'язок об'єкта і суб'єкта:
- а) «немає об'єкта без суб'єкта»
- б) «суб'єкт повністю залежить від об'єкту»
- **в) «взаємозв'язок між об'єктом і суб'єктом має практичний характер»**
- г) «суб'єкт сам створює свій об'єкт»
-
- 337.Гносеологія та епістемологія – це:
- а) синонім, бо позначають те ж саме – теорію пізнання
- **б) різні, оскільки гносеологія досліджує загальні умови пізнання, а епістемологія – знання наукове**
- в) різні напрями пізнання, але їх розглядають як синоніми
-
- 338.«Агностицизм» у філософії розглядається як:
- а) розуміння процесу пізнання
- б) розгляд об'єктів пізнання
- **в) повне або часткове заперечення можливості пізнання**
- г) сумнів у можливості пізнання
-
- 339.Скептицизм у пізнанні означає:
- а) висловлювання сумніву
- **б) заперечення можливостей мати достовірні знання**
- в) пізнання не знає меж
- г) висшим пізнанням є мислення
-
- 340.Вид пізнання який є частиною життєдіяльності має назву:
- а) теоретичний
- б) науковий
- **в) повсякденний**
- г) абстрактний
-
- 341.До форм пізнання належить:
- а) відображення, сприйняття
- б) усвідомлення і розуміння

- **в) раціональне і чуттєве**
- г) підсвідоме і свідоме
-
- 342. Діалектичний характер процесу пізнання проявляється в наступному:
- а) поступовому накопичуванні знань
- б) простим процесом одержання готових знань
- **в) рухом думки від незнання до знання більш повного і досконалого**
- г) в можливості заперечувати набуті знання
-
- 343. До структурних складових чуттєвої форми пізнання відноситься:
- а) припущення, абстрагування, логічність
- б) відображення, усвідомлення, розуміння
- **в) сприйняття, відчуття, уявлення**
- г) поняття, судження, висновки
-
- 344. Чуттєве пізнання характеризується:
- а) найбільшою достовірністю
- б) тим, що є єдиним джерелом пізнання
- **в) тим, що є найпершим джерелом пізнання**
- г) найбільшим ступенем повноти
-
- 345. Відчуття у чуттєвому пізнанні відображають:
- **а) окремі властивості предметів**
- б) кількісні ознаки предметів
- в) усвідомлення багатообразності предмету
- г) узагальнення уявлень про предмет
-
- 346. Сприйняття у чуттєвому пізнанні це:
- а) предметна характеристика
- б) механізм відтворення предмету
- в) обмеженість у чуттєвому досвіді
- **г) цілісний чуттєвий образ предмету**
-
- 347. Найпершим і найважливішим для людини видом пізнання є:
- а) наукове пізнання
- б) художньо-мистецьке
- **в) життєво-досвідне пізнання**
- г) раціональне пізнання
-
- 348. Пріоритетність ролі чуттєвого пізнання пов'язана з:
- а) реалізмом
- б) скептицизмом
- **в) сенсуалізмом**
- г) раціоналізмом
-
- 349. Форма мислення, що відображає загальні ознаки предметів це:
- а) уявлення
- б) судження

- в) вид
- **г) поняття**
-
- 350.Об'єкт пізнання:
- а) передує суб'єкту пізнання
- б) є похідним від суб'єкта пізнання
- в) постає частиною суб'єкта пізнання
- **г) є невід'ємним від суб'єкта, оскільки постають сторонами процесу пізнання**
-
- 351.Визначенням поняття «судження» є:
- **а) форма мислення що виражає зв'язок понять у вигляді речення**
- б) сума чуттєвого досвіду
- в) процес оперування чуттєвими поняттями
- г) зв'язок чуттєвого і раціонального пізнання
-
- 352.Визначенням поняття «сприйняття» є:
- а) уявлення про форму предмета
- **б) цілісний чуттєвий образ предмету**
- в) конкретний вигляд предмету
- г) часткові уявлення про предмет
-
- 353.Істина це:
- а) достовірні і перевірені практикою знання
- **б) ті знання, які є корисними для людини**
- в) ті знання, які можуть бути використані
- г) твердження, що має свій зміст
-
- 354. Критерієм істини виступає:
- а) мислення
- **б) практика**
- в) відчуття
- г) докази
-
- 355.До характеристик істини слід віднести:
- а) суб'єктивність
- **б) конкретність**
- в) абстрактність
- г) формалізація
-
- 356.Відносна істина це:
- а) повне вичерпне знання про дійсність
- б) конкретні знання про предмет
- **в) неповне знання про дійсність**
- г) адекватне відображення об'єкта
-
- 357.Істина яка не залежить від суб'єкта це:
- а) конкретна істина
- **б) суб'єктивна істина**

- в) абстрактна істина
- **г) об'єктивна істина**
-
- 358. Істина і правда співвідносяться таким чином:
- **а) істина - це характеристика раціональних знань, а правда – це єдність істини та життєвої позиції**
- б) правда - це одноактова оцінка знань , а істина – це єдність знань що дозволяє оцінювати міру знань
- в) правда – це власне припущення, що спирається на наші відчуття, а істина – беззаперечність власних знань
- г) істина – це незаперечність доведень, а правда – це знання власного розуміння
-
- 359. Поняття яке протилежне істині:
- а) брехня
- **б) заблудження**
- в) неправда
- г) припущення
-
- 360. Правда це:
- а) це характеристика раціональних утворень
- б) це відповідність знань і уявлень
- **в) це єдність істини та життєвої позиції**
- г) поняття, що оцінює міру точності знання
-
- 361. Вищою формою пізнавальної діяльності є:
- а) мистецтво
- б) релігія
- **в) наука**
- г) філософія
-
- 362. Визначенням поняття «заблудження» є:
- а) навмисне спотворення дійсності в уявленнях суб'єкта
- б) невірне знання, що сприймається за істинне
- **в) ненавмисне спотворення дійсності в уявленнях суб'єкта**
- г) свідомо передача оманливого знання
-
- 363. Визначенням поняття «неправда» є:
- а) не відповідність наших знань дійсності
- б) знання, що не потребують доведення
- **в) навмисне зведення невірних знань про істину**
- г) це неузгодженість знань стану речей
-
- 364. До рівнів наукового пізнання відносимо:
- а) належний і необхідний
- **б) емпіричний і теоретичний**
- в) стратегічний і абстрактний
- г) раціональний і чуттєвий
-

- 365. Емпіричний рівень наукового дослідження зводиться до:
- а) доказово-точного відтворювального пізнання
- **б) досвідно-експериментального пізнання**
- в) отримання досконалих пояснень
- г) раціонально-чуттєвого спостереження
-
- 366. До складових емпіричного рівня можна віднести:
- а) синтез, метод індукції
- б) ідеалізація, формалізація
- **в) спостереження, експеримент**
- г) спостереження, синтез
-
- 367. До методів емпіричного пізнання слід віднести:
- а) індукція, дедукція, аналіз
- б) експеримент, аналіз, теорія
- в) синтез, гіпотеза, факт
- **г) порівняння, вимірювання, експеримент**
-
- 368. Теоретичний рівень пізнання характеризується:
- а) здатністю фіксувати ознаки предметів
- б) засвідченням дійсності
- в) відокремленням суттєвого
- **г) розкриттям загальних та необхідних зв'язків**
-
- 369. До форм емпіричного рівня пізнання належить:
- а) протоколи, висновки, ідеї
- б) зведення, аналіз, висновок
- **в) протоколи, зведення, опис**
- г) досвід, навички, практика
-
- 370. До методів теоретичного пізнання слід віднести:
- а) індукція, дедукція, аналіз і синтез
- б) експеримент, аналіз, теорія
- в) синтез, гіпотеза, факт
- **г) порівняння, вимірювання, опис**
-
- 371. Гіпотеза це:
- а) обґрунтоване доведення
- **б) наукове припущення**
- в) реалізована ідея
- г) вища логічна форма пізнання
-
- 372. Теорія це:
- **а) система достовірних тверджень і доказів**
- б) наукове припущення
- в) знання здобуте на основі спостереження
- г) розглядається як непізнане
-

- 373. Проблема у науковому пізнанні це:
- а) обґрунтоване доведення
- **б) не пізнане, те що треба пізнати**
- в) накопичення не розв'язаних припущень
- г) вища логічна форма пізнання
-

374. Етимологія терміна «діалектика» означає:

- а) вміння спостерігати, думати
- б) вміння розмовляти, говорити
- в) вміння вести бесіду, розмірковувати**
- г) вміння переконувати, доводити

375. Розробником діалектики був:

- а) К. Маркс
- б) Фіхте
- в) Гегель**
- г) Кант

376. Виделіть правильне визначення діалектики:

- а) наука про будову світу
- б) наука про закони термодинаміки
- в) наука про найзагальніші закони розвитку**
- г) наука про закони виживання

377. Розвиток це:

- а) зміна у певному напрямку**
- б) зміна окремих об'єктів
- в) зміна зв'язків
- г) зміна рушійних сил

378. В основі діалектики лежить принцип:

- а) взаємозв'язку і розвитку**
- б) розвитку і прогресу
- в) обмеженості і неможливості
- г) заперечення і прогресу

379. Альтернативою діалектики виступає :

- а) ідеалізм
- б) метафізика**
- в) наука
- г) теологія

380. Метафізика визнає:

- а) принцип взаємозв'язку
- б) заперечення розвитку
- в) розвиток за зовнішнім поштовхом**
- г) поступальність розвитку

- 381. Догматизм це:
- **а) визнання істини як догми**

- б) абсолютизація істини, що вимагає зміни
- в) абсолютне в істині
- г) абсолютизація відносності істини
-

382. До структурних складових діалектики належать:

- а) закони, теорії, категорії
- б) принципи, категорії, поняття
- **в) принципи, категорії, закони**
- г) принципи, концепції, ідеї
-

383. Закон – це поняття, що означає:

- а) зовнішнє оформлення дії
- б) твердження, що не потребує заперечень
- в) внутрішні, необхідні властивості, що повторюються**
- г) твердження, що не передбачає зміни

384. Закони діалектики відносяться до :

- а) суспільних
- б) специфічних
- в) універсальних**
- г) галузевих

385. Закони діалектики це закони:

- а) притаманні обмеженому колу дій
- б) притаманні специфічним формам розвитку
- в) притаманні розвитку**
- г) притаманні галузевим наукам

386. Категорії «протилежність», «суперечність» характерні для закону:

- а) закон переходу кількісних змін у якісні
- б) закон заперечення заперечення
- в) закон єдності і боротьби протилежностей**
- г) закон суперечності протилежностей

387. Суперечність – це:

- а) сторони протилежностей**
- б) боротьба протилежностей
- в) єдність протилежних сторін
- г) заперечення процесу

388. Який закон дає відповідь на запитання: «що є причиною розвитку»:

- а) заперечення заперечення
- б) переходу кількісних змін
- в) єдності і боротьби протилежностей**
- г) боротьби протилежностей в єдності

389. Виявіть дію закону єдності і боротьби протилежностей:

- а) сонце сідає і наступає ніч
- б) збудження і гальмування**
- в) вода переходить у газоподібний стан
- г) з зерна проростає стебло

390. Яка з зазначених хвороб демонструє швидкий стрибок:

- а) Снід
- б) анафілактичний шок**
- в) цукровий діабет
- г) підвищення температури тіла

391. Закон єдності і боротьби протилежностей розкриває:

- а) механізм руху
- б) причини розвитку**
- в) напрямок руху
- г) сутність руху

392. Який з наведених законів діалектики відповідає на питання: «який механізм новоутворень»:

- а) заперечення заперечення
- б) переходу кількісних змін у якісні**
- в) закон єдності і боротьби протилежностей
- г) закон механізму новоутворень

393. Категорія «міра» у медицині позначається як:

- а) рівновага
- б) норма**
- в) патологія
- г) пропедевтика

394. Яка з зазначених хвороб демонструє повільний стрибок

- а) втрата свідомості
- б) гепатит**
- в) перелом
- г) аневризма

395. До якісних характеристик відносимо:

- а) відсутність бажань
- б) здоровий стан**
- в) відсутність патології
- г) наявність відчуття

396. Перехід до нової якості відбувається :

- а) дотиком
- б) стрибком**
- в) поштовхом
- г) знищенням

397. Стрибки за своїми властивостями класифікуються на:

- а) окремі та групові
- б) швидкі та повільні**
- в) з поштовхом і без поштовху

г) активні та пасивні

398. Закон заперечення заперечення розкриває:

- а) механізм розвитку
- б) напрям розвитку**
- в) процес розвитку
- г) сутність розвитку

399. Категорія – це:

- а) форма думки виражена у понятті**
- б) оформлена теорія
- в) формальне поняття
- г) формалізація процесу

400. Форма – це:

- а) наслідок дії
- б) зовнішня дія
- в) зв'язок елементів
- г) організація змісту**

401. Детермінізм означає:

- а) заперечення послідовного зв'язку
- б) обмеженість дії
- в) принцип причинності**
- г) відсутність будь-якого зв'язку

402. Дійсність це:

- а) реалізована можливість**
- б) неможливість можливості
- в) тенденція виникнення предмета
- г) те, що має статися

403. Необхідність це:

- а) тенденція виникнення чогось
- б) внутрішній неминучий зв'язок**
- в) віра у долю, приречення
- г) подія, що передуює іншій дії

404. Наслідок це:

- а) неминучість дії
- б) результат дії причини**
- в) дія зовнішніх дій
- г) дія після дії

405. Зміст це:

- а) наповненість об'єму
- б) єдність внутрішніх якісних особливостей**
- в) якісні оформлення
- г) форма результатів

406. Можливість це:

а) нереалізована реальність

б) тенденція до існування

в) сприятлива дія

г) відсутність дії

407.Випадковість це:

а) дія поза зв'язком

б) тимчасова дія

в) необов'язковість виникнення

г) відсутність закономірності

408.Сутність це:

а) якісна сторона предмета

б) наповненість змісту

в) внутрішній зміст предмету

г) зв'язок предметів

409.Явище це:

а) кількісна визначеність

б) форма проявлення сутності

в) яскраве видовище

г) виникнення певної дії

410.Які з теорій належить до теорії походження людини

а) антропософська

б) антропологічна

в) антропогенезу

г) антропоцентрична

411.Кому належить вислів:

«Людина носій розуму»

а) Ф.Бекону

б) Протагору

в) Т. Аквінському

г) Сократу

412.Кому належить вислів:

«Людина психофізична істота»

а) Фромму

б) Фрейдю

в) Фейєрбаху

г) Фіхте

413. До сутнісних ознак людини відносяться:

а) інстинкти, інтуїцію,

б) мислення, воля, мова, діяльність

в) страх, дія, свідоме

г) підсвідоме, ірраціональне, фізичне

414.Що характеризує людину як біологічний вид:

а) тривалість життя

- б) творчість людини
- в) стать, вік, тип нервової системи**
- г) здатність запам'ятовувати

415. Індивід це:

- а) просто людина
- б) окремо взята людина яка відрізняється тілесно:**
- в) людина який притаманні соціальні якості
- г) людина яка відокремлює себе від природи

416. Особа - це така людина який притаманні:

- а) знання, становище
- б) соціальна реалізація, авторитет, ерудиція**
- в) знання, влада, гроші
- г) знання, переконання, ідеали

417. Особистість це людина яка наділена:

- а) геніальністю, неадекватністю
- б) унікальністю, неповторністю, яка може змінити світ**
- в) колективністю
- г) всезагальністю

418. Формування особистості відбувається:

- а) в процесі розвитку
- б) в процесі соціалізації**
- в) в процесі навчання
- г) в процесі оволодіння навичками

419. Згідно гедонізму змістом життя є:

- а) прибуткова діяльність
- б) отримання насолоди**
- в) отримання матеріальності
- г) отримання спадщини

420. Згідно з прагматизмом мета життя:

- а) отримати від життя все
- б) застосовувати любі засоби для досягнення щастя**
- в) отримання визнання
- г) отримання винагороди

421. Евдемоністична концепція проголошує, що:

- а) життя це є досвід
- б) життя дано людині для розваг
- в) життя дано для щастя людини**
- г) життя людини це самопожертва

422. Сенсом життя за утилітаризмом є

- а) звількати з усього насолоду
- б) звількати з усього прибуток
- в) звількати з усього користь**
- г) звількати з усього щастя

423. Глобальні проблеми стосуються:

- а) інтересів окремої людини
- б) інтересів всього людства**
- в) інтересів окремої держави
- г) інтересів природного світу

424. Біоетика поєднує у собі досягнення:

- а) техніки, науки, людини
- б) біології, медицини, науки**
- в) біологічної науки з духовністю
- г) медичної науки з нанотехнологіям

425. Прогнозування це процес:

- а) отримання знань
- б) отримання знань про майбутнє
- в) отримання знань про майбутнє на основі науки**
- г) отримання досвіду

426. Сенс життя за евідемонізмом передбачає:

- а) прагнення до достатку
- б) прагнення до розкоші
- в) прагнення до щастя**
- г) прагнення до пізнання

427. Поняття соціуму постає:

- а) тотожним поняттю суспільства
- б) самостійним особливим поняттям, що фіксує якісну особливість процесів суспільного життя**
- в) поняття, що включає у свій зміст єдність історичної сукупності суспільств
- г) протилежністю суспільства

428. Елементом духовного життя суспільства є:

- а) знання, емоції, почуття, воля, пам'ять**
- б) економіка, техніка, інформація
- в) цінності
- г) культура, наука, освіта

429. Соціалізація – це:

- а) надання природнім речам соціальних якостей
- б) процес набування людиною соціальних якостей та звичок**
- в) руйнування дикої природи людиною
- г) переважання соціальних якостей в людині

430. Виберіть напрямок філософії Стародавнього Сходу, в рамках якого, соціально-філософська проблематика є домінуючою:

- а) буддизм
- б) даосизм
- в) конфуціанство**
- г) чарвака-локаята

431. Представниками „теорії суспільного договору” є:

- а) Ж. Ж. Руссо, Дж. Локк**
- б) В. Вольтер, Р. Декарт
- в) Д. Дідро, Ф. Бекон
- г) немає правильної відповіді

432. Котре з понять не належить до переліку категорій соціальної філософії?

- а) соціальна система
- б) людина
- в) індивід
- г) свідомість**

433. Основним принципом етичних вимог щодо проведення клінічних досліджень і медико-біологічних експериментів на людини є:

- а) повага до людини як особистості**
- б) милосердя
- в) справедливість
- г) солідарність